

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Lasten ja nuorten oppimisen turvaaminen Heinolassa ja opetushenkilöstön työn vaativuuden huomioiminen kaikilla kouluasteilla

kasopltk 04.11.2025 § 67

486/00.01.03.01/2025

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Puheenjohtaja Riikonen poistui tämän asian käsittelyn ajaksi. Varapuheenjohtaja Leppälä toimi puheenjohtajana tämän asian käsittelyn aikana.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Koski-Lukkari, Liisa
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää 1. merkitä tiedoksi ja todeta riittäväksi opetuksen- ja koulutuksen vastuualueen selvitykset valtuustoaloitteeseen 'Lasten ja nuorten oppimisen turvaaminen Heinolassa ja opetushenkilöstön työn vaativuuden huomioiminen kaikilla kouluasteilla.' 2. antaa selvityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle vastauksena Heinolan sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen 19.5.2025.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1 §
Valmistelija	hyvinvointijohtaja Liisa Koski-Lukkari p. 044 797 6230 koulutusjohtaja Pia Helander, p. 050 556 5934, varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen, p.050 593 9649 etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Valtuustoaloite Heinolan sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen valtuustossa 19.5.2025. Aloite koskee lasten ja nuorten oppimisen turvaamista Heinolassa ja opetushenkilöstön työn vaativuuden huomioimista kaikilla kouluasteilla. Koulutus ja sivistys on kunnan perustehtävää ja talousarviossa rahoitusta on ohjattava opetukseen ja oppimiseen. Aloitetekstissä esitetään että Heinolan kaupungin hyvinvoinnin palvelualueen kasvatus- ja opetuksen vastuualueen tulee tehdä suunnitelma siitä, miten varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen resursseja ja tukimuotoja voidaan lisätä ja siten lasten ja nuorten oppiminen turvata Heinolan kouluissa. Lisäksi esitetään, että tehdään suunnitelma, jossa on esityksiä ja ratkaisuja siihen, miten saadaan varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen koulutettuja ja päteviä opettajia, varhaiskasvattajia

ja erityisopettajia. Osaavaan henkilöstöön investointi on strateginen valinta ja rekrytoinnin haasteille on etsittävä ratkaisuja.

Hyvinvoinnin palvelualueen vastaus

Perusopetus

Perusopetuslain muutokseen pohjautuvan perusopetuksen oppimisen tuen uudistuksen edellyttämällä tavalla on ryhmäkohtaista tukea suunnattu 1.8.2025 lähtien laskennallisesti 0,211 tuntia /oppilasta/viikko. Heinolan perusopetuksessa kyseinen resursointi on suunnattu jokaiseen yksikköön ja siten turvattu perusopetuslain mukainen oppimisen tuki. Oppimisen tuen resursointi on suunniteltu tarkasti yhteistyössä opettajien kanssa. Vastaava resurssi on suunniteltu yksiköittäin lisättäväksi vuoden 2026 talousarviossa ryhmäkohtaiseen tukeen yksiköittäin.

Perusopetuksessa on toiminut 1.8.2024 lähtien matalan kynnyksen konsultaatio, joka toteutetaan vahvan opetuksellisen asiantuntijuuden ja kokeneiden erityisluokanopettajien toimesta. Konsultaation tarkoituksena on toimia niin oppilaan kuin myös opettajan tukena haastavissa pedagogisissa asioissa. Lisäksi konsultaation avulla etsitään käytännön ratkaisuja ja toimintamalleja haastaviin pedagogisiin tilanteisiin.

Perusopetuksen tuntijako Heinolassa muuttui 1.8.2025 siten, että hallituskauden linjausten mukaisesti alakoulujen opetukseen lisättiin tunteja äidinkieleen ja matematiikkaan, millä vahvistettiin matematiikan, äidinkielen ja kirjallisuuden perustaitoja.

Yläkoulun 7-9 -luokan tuntijako on edelleen kolme tuntia yli asetuksen vähimmäismäärän. Tämä tarkoittaa sitä, että Heinolassa annetaan kolme tuntia enemmän opetusta yläkoulussa viikossa kuin monessa muussa Suomen kunnassa tai kaupungissa.

Perusopetuksen opettajien pedagogisen ammattitaidon ylläpitämiseksi, opetuksen tuen uudistuksen onnistumiseksi ja vastuualueen opetuksellisten asioiden kehittämiseksi on talousarvioon 2026 esitetty, että palkataan perusopetuksen erityisasiantuntija 1.1.2026 lähtien.

Heinola on mukana seudullisessa kehittämisessä. Perusopetuksen rehtoreille ja laaja-alaisille erityisopettajille tarjotaan vuoden 2026 aikana seudullisesti ja valtakunnallisesti järjestettävää lisäkoulutusta oppimisen tuen uudistuksen toimintakulttuurin muutoksesta.

Osaava ja pätevä henkilöstö on keskeistä ja strateginen valinta Heinolan kaupungille. Yleisopetuksen opettajista tällä hetkellä 93 % on päteviä. Laaja-alaisista erityisopettajista 100 % ja erityisluokanopettajista 60 % on päteviä.

Suurin rekrytointihaaste on saada päteviä erityisluokanopettajia yläkouluun. Erityisopettajien palkkaukseen on lisätty rekrytointilisää, joka tuodaan esiin rekrytoitaessa. Merkittävä osa pätevistä

erityisopettajista kokee yläkoulun erityisryhmät äärimmäisen haastavina ja kyseisiin opetustehtäviin ei hakeuduta paremmasta palkkauksesta huolimatta. Alle vuoden mittaisiin määräaikaisiin tehtäviin, esim. perhe- tai opintovapaan sijaisuuksiin, on haasteellista saada pätevä opettaja. Tosin rekrytointitilanne on parantunut huomattavasti viime vuosina.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatustalakiin lisättiin vuonna 2022 luku 3a ”Oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen”. Lakimuutokseen perustuen otettiin varhaiskasvatuksessa käyttöön kolmitasoinen tuki, joka käsittää yleisen, tehostetun ja erityisen tuen. Tuki voi olla rakenteellista, pedagogista tai hoidollista.

Esiopetuksessa oppimisen tuki uudistettiin 1.8.2025 alkaen perusopetuslain muutosten mukaisesti. Tuen järjestämisessä kiinnitetään huomio ensisijaisesti oppisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin. Lisäksi tukea voidaan antaa ryhmä- tai lapsikohtaisesti. Tuen muodot ovat yleinen tukiopeus, opetuskielen tukiopeus ja erityisopettajan antama opetus.

Varhaiskasvatuksessa, ml. esiopetus, työskentelee 13 vakinaista sekä 4 hankerahoituksella palkattua erityiskasvatuksen päivähoitajaa, joiden tehtävät suunnataan lasten tuen tarpeiden edellyttämällä tavalla. Lisäksi erityisopettajan tehtäviä on neljä. Myös erityisopettajien resurssit suunnataan lasten tarpeiden mukaisesti.

Lisäksi käytössä on matalan kynnyksen konsultaatiomalli. Konsultointia on mahdollista pyytää niin lapsiryhmään kuin henkilöstöllekin.

Varhaiskasvatuksen tuen asioita koordinoi ja kehittää varhaiskasvatuksen erityisopetuksen asiantuntija, joka konsultoi myös henkilöstöä.

Heinolan kaupungin Hyvinvointipalvelualueen hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen vastuualueelta siirtyi sisäisenä henkilösiirtona 1.10.2025 varhaiskasvatukseen avoimen toiminnan koordinaattori, joka toimii vanhemmuuden tuen asiantuntijana sekä vastaa sujuvan arjen lainaamon toiminnasta. Varhaiskasvatuksessa toteutettavaa lapsiperheiden tukea järjestettäessä on keskeistä myös eri organisaatioiden välinen, monialainen asiantuntijayhteistyö. Tätä yhteistyötä tehdään esim. hyvinvointialueen opiskelijahuollon ja esiopetuksen välillä.

Varhaiskasvatuksessa on panostettu henkilöstön osaamisen vahvistamiseen mm. koulutusten ja työtapojen mallintamisen avulla. Koko henkilöstö koulutetaan mm. kuvatuon ja tukiviittomien käyttöön. Kaikissa yksiköissä on otettu käyttöön työmenetelmänä pedagogisen tuen puut sekä yhteiset havainnointimenetelmät.